Олена Бобрик, *викладач*
Сергій Лещенко, *викладач*
ВСП «Верхньодніпровський фаховий коледж ДДАЕУ», м. Верхньодніпровськ

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Для успішного функціонування ринкової економіки України необхідний добре розвинений фінансовий ринок. Він є необхідним для залучення інвестицій, підтримки підприємництва та покращення життя громадян. Ефективне функціонування фінансового ринку залежить від загальної макроекономічної стабільності та сприятливого бізнес-клімату. Він є не лише джерелом фінансування, але й важливим інструментом економічної політики.

В українській економіці фінансовий ринок виконує важливу роль, забезпечуючи взаємодію попиту та пропозиції на різноманітні фінансові ресурси, що є необхідною умовою для ефективного функціонування ринкової системи. Ефективне функціонування фінансового ринку, зокрема страхового, пенсійного та небанківського секторів, є необхідною умовою для сталого економічного зростання України та підвищення добробуту її громадян [3,с.5].

Перед повномасштабним вторгненням фінансовий сектор України був недостатньо розвинений і сильно залежний від банків. Ця ситуація була наслідком складного перехідного

періоду та недосконалої ринкової інфраструктури. Війна не лише виявила слабкі місця системи, а й поставила під загрозу її стабільність. Тому виникла гостра потреба в адаптації фінансових інститутів до нових реалій та підготовці до відновлення економіки після війни.

Глибокий, високоліквідний і стійкий фінансовий сектор – це потужний двигун економічного розвитку. Він здатний мобілізувати значні ресурси та спрямувати їх на інноваційні проекти, що забезпечує стійке зростання економіки. Тому відновлення та розвиток фінансового ринку є невід'ємною частиною стратегії післявоєнної відбудови України [1,с.22-23].

Безперебійна робота фінансового сектору є життєво необхідною для успішного протистояння агресору та подальшого відновлення країни. Фінансовий сектор має забезпечити як фінансування оборони, так і захист інтересів громадян. Війна стала серйозним випробуванням для фінансової системи України, проте завдяки оперативним діям фінансових інститутів вдалося мінімізувати негативні наслідки для економіки [2,с.148].

Незважаючи на виклики війни, фінансовий ринок України демонструє здатність до адаптації та відкриває нові можливості для розвитку:

1. Прискорення цифрової трансформації, тобто війна стимулювала розвиток цифрових каналів обслуговування, що дозволяє банкам і фінансовим компаніям надавати послуги клієнтам у будь-якій точці країни, навіть у віддалених регіонах.

2. Розвиток інклюзивних фінансових послуг, тобто війна підкреслила необхідність забезпечення доступу до фінансових послуг для всіх верств населення, зокрема для внутрішньо переміщених осіб та жителів деокупованих територій.

3. Залучення міжнародної фінансової допомоги, тобто війна сприяла збільшенню обсягу міжнародної фінансової допомоги Україні, що може бути використано для відновлення економіки та розвитку фінансового сектору.

4. Розвиток зелених фінансів, тобто відбудова України після війни створить значний попит на фінансування зелених проектів, що може стимулювати розвиток цього сегмента фінансового ринку.

Створення нових фінансових інструментів, тобто війна виявила потребу в нових фінансових інструментах для підтримки постраждалих від війни підприємств та населення [4,с.39].

Війна є тимчасовим явищем, і після перемоги Україна матиме значний потенціал для розвитку фінансового ринку. Очікується, що після завершення війни відбудеться відновлення банківського сектору, зокрема за рахунок залучення міжнародної фінансової допомоги та реструктуризації проблемних кредитів. Війна може стимулювати розвиток ринку капіталу, зокрема за рахунок емісії облігацій для фінансування відновлення інфраструктури. Очікується, що після завершення війни зросте доступність фінансових послуг для населення, зокрема за рахунок розвитку цифрових каналів обслуговування та розширення мережі банківських відділень. Війна може призвести до посилення ролі держави в економіці, зокрема у фінансовому секторі.

Війна в Україні створила безпрецедентні виклики для фінансового сектору, але також відкрила нові можливості для його розвитку. Успішне подолання цих викликів та реалізація потенціалу для розвитку вимагатимуть скоординованих дій уряду, Національного банку України, міжнародних фінансових організацій та фінансових інститутів [5,с.67].

Список використаних джерел:

1. Данилишин Б. Реалії воєнного часу: ситуація в економіці та фінансових ринках України. URL: https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn /568138_realii_ voiennogo_chasu_situatsiya.html..
2. Розвиток фінансового ринку України в умовах європейської інтеграції: проблеми та перспективи: кол. монографія / за заг. ред. В.Г. Барановой, О.М.Гончаренко. Харків: Діса плюс, 2019. 370 с.

3. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. Березень 2021. URL: https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitkufinansovogo-sektoru-ukrayini-do-2025-roku-7686.
4. Чернишова О.Б., Чорновол А.О., Мирончук В.М. Функціонування фінансового сектору україни в умовах воєнного стану. ЕКОНОМІКА ТА СУСПІЛЬСТВО. Вип. 38. 2022. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-49.
5. Шишпанова Н.О., Іванов А.О. Фінансовий ринок: сучасний стан, проблеми на перспективи розвитку. Modern Economics. 2017. № 1. С. 66–72.